

TAULA RODONA: SANTUARIS MARIANS DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

Àngel Gasol Señorón

Tot seguit exposarem alguns apunts sobre la taula rodona dels responsables de santuaris marians de l'arquebisbat de Tarragona: Remei d'Alcover (Josep Maria Galvà), Misericòrdia de Reus (Antoni Roquer), Serra de Montblanc (Albert Palacín), Claustre de Tarragona (Jaume Roig) a partir de tres qüestions: Què es fa d'especial en el lloc durant l'any i en la seva festa? Quina és la implicació de la població? Quina interpretació se'n pot fer?

Albert Palacín comenta que quan hi ha algun esdeveniment a Montblanc la gent va a la Serra, des de noces d'argent fins a visites dels nens que han fet la Primera Comunió. És un santuari que viu la festa de molt a prop, ja que hi pugen els elements del seguici popular amb tot el poble, també el jovent. El 2006 es van celebrar les festes del centenari de la coronació: llavors el poble, dividit en 15 barris, va pujar amb el seu respectiu penó; la processó a més, per primera vegada, va sortir fora les muralles per petició veïnal.

Jaume Roig comenta que la Mare de Déu del Claustre està lligada a les festivitats del patrocini de la Mare de Déu dels segles XVII i XVIII, i que se celebra el segon diumenge del mes de novembre.

El cas és que la Mare de Déu del Claustre és de la catedral, a diferència dels altres santuaris. En aquest cas, és feta i concebuda dins de la catedral, a l'espai del claustre, d'on és la senyora.

Baixada de la Mare de Déu de la Serra del santuari a l'església de Santa Maria en motiu del centenari de la seva Coronació.

La festa es desenvolupa a la tarda. Posteriorment hi ha una processó per l'interior de la catedral i el claustre, un acte que omple el temple. També hi ha novenes de preparació, d'acció de gràcies i d'altres. Actes que, en general, han anat perdent públic, fet que porta a creure que s'haurien de repensar i reconfigurar.

Josep Maria Gavalrà parla que per a Alcover el Remei és un centre neuràlgic molt vinculat a la vida quotidiana de la ciutat i la seva població. Així, el poble i l'Ajuntament hi col·laboren molt.

El segon diumenge de maig té lloc la commemoració de la coronació de la Mare de Déu: una missa a l'esplanada del santuari i un dinar de germanor, i a la tarda el rosari, la benedicció dels infants i la de les roses. A més d'aquests actes és un espai per a casaments, batejos i celebracions.

La festa més important és cada 10 anys: durant 15 dies la imatge es trasllada del seu santuari a la parròquia de l'Assumpció d'Alcover, on cada dia se li celebra una eucaristia amb la presència de tot el poble i entitats. És moment, també, en què se celebren diverses processons (una pel centre històric, i l'altra pels nous barris). Josep Maria Gavalrà es refereix al fet que segurament el moment més bonic de tota aquesta gran festa és quan la Mare de Déu entra al poble en processó amb el guiatge dels 4 alcaldes dels municipis de la contrada (Alcover, la Masó, el Milà i el Rourell), moment en què la gent en un ambient de festivitat aplaudeix l'arribada de la imatge.

Façana del santuari de la Mare de Déu del Remei d'Alcover.

Antoni Roquer explica que la Misericòrdia acull, com les anteriors, diversos actes de celebració i commemoracions, així com la visita de grups i entitats. D'entre tots aquests actes en destaca un: aquell en el qual són presentats a la Mare de Déu tots els infants acabats de batejar, una vella tradició recuperada i en voga. Sigui com sigui, Reus s'identifica amb el santuari de Misericòrdia.

El santuari és obert cada dia de 9 del matí a les 9 del vespre, horari conegut pels reusencs i que fa que al llarg de tot el dia sigui complicat d'entrar al santuari i no trobar-hi ningú. És un degoteig constant de gent, i això per al santuari és un fet molt important.

Com ha destacat Antoni Roquer, el dia 25 de cada mes, a les 7 del matí s'hi celebra la missa de l'Aparició de la Mare de Déu.

La festa grossa se celebra el 25 de setembre des de fa quasi 50 anys. A la vigília hi ha una processó de torxes que va des de la plaça Pastoreta fins al santuari, un acte en el qual es bolca la ciutat. A tall de dades, per exemple, l'any passat (2009) es van vendre vora 3.000 fanalets, números als quals hi hem d'afegir la gent que hi assisteix sense fanal, o bé utilitzant fanals de familiars.

Aquest mateix dia es diu missa a les 7, a les 8, a les 9, a les 10, a les 11 del matí i a les 6 de la tarda. La missa de les 11 se celebra al carrer perquè és l'ofici al qual assisteix més gent, i el temple llavors queda petit. Seguint amb les dades, l'any

Santuari de la Mare de Déu de Misericòrdia a Reus.

passat (2009) s'hi prepararen 2.000 cadires, i no n'hi va haver prou per al públic assistent.

Podríem dir que per a Reus, aquesta és la seva segona festa major, per això, a la tarda, la fe deixa pas a la festa, a les cercaviles i als gegants.

Albert Palacín es refereix al sentit històric de la Mare de Déu de la Serra, tot recordant la portada a Montblanc de la imatge per part de la princesa Eudòxia Làscaris.

Comenta que ell se sent en obligació de continuar i mantenir viva aquesta devoció, molt arrelada al poble, a tot el poble.

Jaume Roig parla que la gent que ara té de vora 60 anys en endavant va viure uns moments de molta activitat a la part alta de Tarragona, una activitat que ara s'ha diluït d'aquells espais i ha emigrat als nous barris. Una realitat que fa la impressió que minva la participació de les generacions joves. Tot i això, a Tarragona, hi ha una estimació de fons per la Mare de Déu del Claustre, i que la gent se la sent seva, tot i no ser patrona ni tenir festivat.

Josep Maria Gavalrà parla que la participació al Remei és general a tots els actes que es fan. La Mare de Déu conserva la fe, hi ha alguna cosa que dóna familiaritat i que fa que tothom se la senti com a seva. Comenta que no era aquell el moment de parlar de les diverses motivacions que mouen la gent, però que en un altre aspecte podem parlar de fe.

Antoni Roquer apunta que Misericòrdia és de propietat municipal, un fet que, diu, fa que la gent no senti "al·lèrgia al santuari": a Reus parlar de Misericòrdia és parlar de Reus. Ell no jutja, comenta, la fe de les persones que visiten el santuari, ja que tots són igualment respectables.

*Mare de Déu del Claustre
a la catedral de Tarragona.*

De fet, a Reus és evident la relació que s'hi té amb el santuari i amb la Mare de Déu. Ho demostren la quantitat de Misericòrdies, de Coris o de Coies que són batejades: actualment són unes 650 dones les que en porten el nom.

Com a conclusió, Josep Bofarull recorda als assistents de la taula rodona que a Valls el patronatge de la Mare de Déu és compartit per les imatges del Lledó i de la Candela.

Per últim apunta que la idea del seminari no era donar informació, sinó profunditzar en la devoció a la Mare de Déu, en la fe i en la preparació que fem tots plegats d'aquest Any Jubilar per gaudir d'unes Decennals més profundes, més sentides i més viscudes per tots.